

PARLAMENT DE CATALUNYA

Declaració del Parlament de Catalunya sobre l'impuls de la revisió i l'anul·lació de la sentència contra Francesc Ferrer i Guàrdia

Tram. 401-00043/15

El pedagog i impulsor de l'Escola Moderna, Francesc Ferrer i Guàrdia, va néixer a Alella (Maresme) el 14 de gener de 1859, i va ésser executat el 13 d'octubre de 1909, després d'un judici amb greus irregularitats i una manifesta falta d'imparcialitat. Va ésser detingut i jutjat arran de l'anomenada Setmana Tràgica, del 26 de juliol al 2 d'agost d'aquell any. Avui dia se sap que la causa contra Ferrer i Guàrdia va ésser injusta i que va ésser motivada per interessos polítics.

Per això, el març de 1911 el Congrés dels Diputats ja va intentar que prosperés una revisió del procés, però va ésser rebutjada pels partits dinàstics i la Lliga Regionalista. Des d'aleshores, no hi ha hagut cap més intent de revisar i reparar institucionalment aquella injustícia.

No obstant això, la societat civil ha esmerçat esforços per a restituir la figura de Ferrer i Guàrdia i per a reivindicar el seu model pedagògic. En aquest sentit, cal valorar la tasca de la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia. Des del 1987, és un referent en la investigació, l'assessorament i el disseny de polítiques públiques vinculades a l'educació, la joventut, la laïcitat, les llibertats civils i la participació ciutadana, alhora que fomenta l'emancipació i la participació ciutadana activa i crítica. Així mateix, també cal ressaltar la tasca de l'associació alellenca Cerquem les Arrels, que és un referent en la recerca i la divulgació històrica del Maresme.

El 2009, any que coincidia amb la commemoració del 150è aniversari del naixement de Ferrer i Guàrdia i amb el centenari del seu afusellament, el Ple de l'Ajuntament d'Alella va instar el Govern de l'Estat a aprovar una declaració oficial de reparació, revisar la causa que el va condemnar a mort i declarar la nul·litat d'aquell procés sumariíssim.

Avui, més de cent anys després, i amb l'impuls de la legislació de memòria històrica i l'actual correlació política favorable a la reparació de greus vulneracions de drets, es presenta una altra oportunitat històrica per a anul·lar la sentència completament i fer justícia.

La figura de Ferrer i Guàrdia és avui dia reconeguda internacionalment, i dona nom a places i carrers, amb plaques commemoratives i fins i tot monuments en diverses ciutats europees. La defensa de l'educació laica i racionalista i de la llibertat de pensament que proclamava Ferrer i Guàrdia en el seu ideari pedagògic ha estat reivindicada en nombrosos àmbits, i la condemna a mort i execució, a més d'ésser considerada una greu injustícia històrica, no enterboleix els ideals que defensava. La rehabilitació oficial és, avui, un acte necessari de justícia i de reparació de la memòria democràtica per a aconseguir, per fi, l'anhelada «ciutat del perdó», que Joan Maragall va reivindicar el mateix 1909.

Per tot el que ha estat exposat, el Parlament de Catalunya:

a) Manifesta el compromís amb la defensa de la memòria històrica i la justícia democràtica i reconèixer Francesc Ferrer i Guàrdia com una figura clau en la lluita per l'educació lliure i els drets civils.

PARLAMENT DE CATALUNYA

- b) Dona suport a la comissió creada per l'Ajuntament d'Alella per a impulsar la revisió i l'anul·lació de la sentència contra Francesc Ferrer i Guàrdia, i també fomentar una plataforma cívica d'adhesions.
- c) Insta el Govern de la Generalitat a adreçar-se al Ministeri de Justícia del Govern espanyol perquè estudiï i, si escau, iniciï els tràmits per a revisar i anul·lar la sentència dictada contra Francesc Ferrer i Guàrdia el 1909, en el marc de la política de reparació de víctimes de processos judicials injustos.
- d) Sol·licita al Departament de Justícia i Qualitat Democràtica de la Generalitat de Catalunya que doni suport institucional i jurídic a aquesta demanda.
- e) Dona suport a totes les iniciatives acadèmiques, memorialistes i institucionals que contribueixin a recuperar la veritat històrica i reparar la memòria de Francesc Ferrer i Guàrdia.
- f) Farà arribar aquesta declaració al Departament de Justícia i Qualitat Democràtica de la Generalitat, i específicament a la Direcció General de Memòria Democràtica, al Ministeri de Justícia, a la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia i a les entitats memorialistes compromeses amb la reparació històrica.

Palau del Parlament, 23 d'octubre de 2025

Elena Díaz Torrevejano
Portaveu del GP PSC-Units

Ester Capella i Farré
Portaveu del GP ERC

Dani Cornellà Detrell
Portaveu del GP CUP-DT

Mònica Sales de la Cruz
Portaveu del GP Junts

David Cid Colomer
Portaveu del GP Comuns